

29

Wielka Wojna 1914–1918

WYMAGANIA WYNIKAJĄCE Z PODSTAWY PROGRAMOWEJ

XXXVII. I wojna światowa.

Uczeń:

- 1) wyjaśnia pośrednie i bezpośrednie przyczyny wybuchu wojny, z uwzględnieniem procesu powstawania dwóch przeciwstawnych systemów sojuszy;
- 2) opisuje charakter działań wojennych na różnych frontach;
- 3) wyjaśnia okoliczności przystąpienia Stanów Zjednoczonych Ameryki do wojny i ich rolę w konflikcie;
- 5) wyjaśnia przyczyny klęski państw centralnych i Rosji.

CZAS ZAJĘĆ

1 godzina lekcyjna

CELE LEKCJI

Uczeń:

ZNA

- daty: 28 VI 1914, 5–9 IX 1914, 1916, IV 1917, III 1918, VII–VIII 1918, 11 XI 1918
- postacie: Franciszka Ferdynanda Habsburga, Gawriła Principa

ROZUMIE

- pojęcia: trójporozumienie, ententa, alianci, państwa centralne, Wielka Wojna (I wojna światowa), wojna błyskawiczna, okopy, wojna pozycyjna, gazy bojowe, wojna psychologiczna, nieograniczona wojna podwodna, wojna totalna, hiszpanka, reglamentacja żywności, czarny rynek

POTRAFI

- wymienić bezpośrednie przyczyny Wielkiej Wojny
- wskazać bloki państw walczących w Wielkiej Wojnie
- wskazać fronty I wojny światowej
- opisać przemiany w sztuce wojennej w latach 1914–1918
- omówić społeczne, polityczne i gospodarcze skutki Wielkiej Wojny

I. WPROWADZENIE

Podajemy temat i główny cel lekcji oraz zadajemy pytanie:

- › Jakie były główne sojusze polityczne państw europejskich w początkach XX w.?

II. ROZWINIĘCIE

Po przypomnieniu okoliczności powstania dwóch wielkich sojuszy w Europie prezentujemy klasie film dostępny w Internecie *Wybuch I wojny światowej*. ▶

Jeśli uczniowie znają dobrze język angielski, warto w toku lekcji skorzystać z materiałów opublikowanych na stronie dziennika „The Guardian”. ▶

Zadajemy pytanie:

▶ Które wydarzenie zostało uznane za iskrę prowadzącą do wybuchu I wojny światowej i dlaczego?

Zwracamy uwagę na znaczenie sojuszy międzynarodowych i mówimy o efekcie domina, jaki wywołało wypowiedzenie wojny Serbii przez Austro-Węgry. Opisujemy nastroje społeczne w przededniu wybuchu wojny – warto wykorzystać materiały źródłowe (**m1** i **m2**, s. 311).

Rozdajemy w klasie karty pracy ▶ i prosimy o wypełnienie pierwszej kolumny tabeli w zadaniu 1.

Polecamy uczniom zapoznać się z treścią podrozdziałów *Front zachodni*, *Nowe rodzaje broni*, *Front wschodni*, *Wojna w Alpach i na Bliskim Wschodzie*, *Nieograniczona wojna podwodna*, *Przystąpienie USA do wojny w 1917 r.*, *Koniec wojny* (s. 312–319). Następnie uczniowie wykonują zadania od 2 do 5 w kartach pracy. Po zakończeniu pracy wspólnie sprawdzamy odpowiedzi.

Wyświetlamy uczniom dostępną w Internecie infografikę z bilansem I wojny światowej i wspólnie ją analizujemy. ▶

Omawiamy skutki społeczne i straty I wojny światowej, los ludności cywilnej oraz kombatantów. Warto wykorzystać materiały źródłowe z podręcznika (**m11**, s. 319, **m13**, s. 320).

Na koniec tej części lekcji uczniowie wypełniają drugą kolumnę tabeli w zadaniu 1 w karcie pracy.

III. PODSUMOWANIE

Prosimy o wskazanie przyczyny klęski państw centralnych.

METODY KONTROLI

Uczniowie wymieniają przyczyny i skutki I wojny światowej.

PRACA DOMOWA

Zapoznaj się z treścią artykułu Bartłomieja Gajka *Te maski odmieńczyły życie potwornie oszpeconych żołnierzy* dostępnego w Internecie. ▶ Następnie w kilku zdaniach określ, jaki był cel tworzenia masek.